

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נה.

עין משפט נר מצוה

נח א מיי פ"א מהלכות
איורי ביאה הל"ד:
נב ב מיי שם הל"ד:
ג ג מיי שם הל"ד נטור
ד ה"ע סי' כן:
סא ד מיי פ"ט מהלכות
מלכים הלכה ו':

אדרבה אשה דאורחה בו'. הא פשיטא כזולה הש"ס דזאשה
מתחייב אשני משכבות דמשכבי אשה כתיב אלף רב
פפא ה"ק אם יש לחלק בין אשה לבהמה איפכא הוה ליה למימר:
זה קלונו מרובה. פ"ה דס"ל לאזיי דזעינן תקלה וקלון וליה ליה
לרז ששת דמחייב אשה ליה הנרבעת

הבא על בהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה בין שלא כדרכה
ומלי קמני לה: **זאשה שני משכבות**. כדכתיב זה^(א) משכבי ובהמה
משכב אחד. דהא לא כתיב זה משכבי. ולענין רביעה קאמר דהאשה
הנרבעת לבהמה מתחייבת אף שלא
בזעינת אדם דלמנו בזעינת אדם לא
אילטרין לרז נחמן למימר דקראי
טובא ומתני איכא ורז פפא נמי לא
מזי למימר איפכא: **מתקיף לה רב פפא**
אדרבה אשה דאורחה. בזעינה אמידעס
דאורחה היא מחייב אמידעס אחרינא
דהיינו שלא כדרכה^(ב) לא דאין אורחה
לאין הנאתה מרובה: **בהמה דלאו**
אורחה. לזא עליה ציאת שניה שוין:
^(ג) (הניא דלא כתריויהו): **המערה**. שלא
גמר ציאתו איכא למאן דאמר דבימות
דף נה: וזו נסיקת אבר על הנקב ואיכא
למ"ד הערה או הכנסת עטרה דהוא
דבר מועט אבל יותר הוא על נסיקה
מיהו גבי עריות קיי"ל (סס) הערה
כגמר ציאה דכתיב צדקה^(ד) את מקורה
הערה וילפינן (סס דף נה): שאר עריות
מנדה כהקדש דרי ויהא כי את כל
אשר יעשה מכל המועבות האלו^(ה) הוקשו
כספ ציב. בזכר ומאי קא מציעא ליה
כל דמתחייב זאשה מחייב נמי ציה:
אם אינו ענין. להך הערה דכתיב

תורה אור השלם

1. וְאֵת נֶקֶד לֹא תִשָּׁבֵב
מִשְׁכַּבֵּי אִשָּׁה תוֹעֵבָה
הוּא: ויקרא יח כב
2. וְעֲדוּת אֲזוּחַת אִמְךָ
וְאֲזוּחַת אִבְיָךְ לֹא תַגְדֵּל
כִּי בֵּית אֲשָׁרוֹ הִיא וְעֵדוּת
יִשְׂרָאֵל: ויקרא כ טו

מוסף רש"י

משמש מת. כזכר מת
בלא קישוי דאין נלוו
להויע (בימות נה).

רבינו חננאל

הגיד. אמר רבא זאת
אומרת משמש מת בעריות
פטור ואבי אמר לעולם
משמש מת בעריות חייב
והוא היינו טעמא דפטור
משום דאנוס הוא. אליבא
דאבי דאמר חייב מערה
בעצמו חייב שרים. אחת
משום שוכב וחתה משום
משום בונה מינה מרב
ששת נכרי הבא על
הבהמה תהרג הבהמה אי
לא. טעמא מאי נהרגת
משום דאירע תקלה על
ידה ליהרג בני אדם.
קלון כתיב שלא תהא
בהמה זו עוברת בשוק
ואו זו היא שנסקל
פלוגי על ידה והכא
תקלה איכא שיהוי (שהרג)
הרובעה אבל קלון
ליכא (קלון) דעבידי ליכא
קלון או דילמא תקלה
אצ"ג דליכא קלון נהרגת.
אמר להו הניתוח ומה
אילנות כנון אשה שאין
אובלין ולא שותין ולא
מריחין שבאת תקלה על
ידן ונתחייבו עובדיהן
אמרה תורה השחת שרוף
וכלה. המתעה חבירו
מדוך חיים לדרכי מיתה
לא כ"ש ומסקא הכי
דאפילו תקלה בלא קלון
נהרגין ואקשוני או הכי
דחייב לתקלה בלא
קלון וקליטין. עבידי
שהשתחוה לבהמתו
תיאסר הבהמה ותיהרג
ודחיין והלא נעבד כי
האי גונא לישאל לא
קליטין לבהמה בהמה
דעבידי קליטין ליה מי
איכא מידי דלישאל לא
מקטיל ובעבידי מקטיל
ואמרינן בהמה שישראל
תיהרג הנהגתה כמו
שהנהגת הנהגת דחיין
קלון הרובע מרובה מן
העובד. רבא אמר אמרה

הבא על בהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב דרש רב נחמן
בר רב חסדא באשה שני משכבות ובהמה
משכב אחד מתקיף לה רב פפא אדרבה
אשה דאורחה היא אמושכב מייחייב אמידעס
אחרינא לא מחייב בהמה דלאו אורחה היא
לחייב עליה על כל נקב ונקב תניא^(ב) (דלא
כתרויהו) וזכר בן תשע שנים ויום אחד הבא
על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב א"ל רבינא
לרבא^(ג) המערה בזכור מהו המערה בזכור
ימשכבי אשה כתיב ביה אלא המערה
בבהמה מהו א"ל אם אינו ענין להערה
דכתיבא גבי² אחות אביו ואחות אמו דלא
צריכא דהא איתקש להערה נדה יתניוהו
ענין להערה דבהמה מכדי בהמה מחייבי
מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להערה
ידדה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי
מיתות בית דין ולויגמור חייבי מיתות בית דין
מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא
לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא
דררשא בעא מיניה רב אחדובי בר אמי
מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה
^(א) קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי
לא משכחת לה כי משכחת לה במשמש
מת למאן דאמר^(ב) משמש מת בעריות פטור
הכא פטור ולמאן דאמר חייב הכא מחייב
תרתיה מחייב אשוכב ומחייב אנשכב בען
מיניה מרב ששת יעובד כוכבים הבא על
הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והכא תקלה איכא
קלון ליכא או דילמא תקלה
אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתה מה אילנות
מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא
לאדם תקלה על ידן המתעה את חבירו מדרכי
חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה
עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו תיתסר ומקטלא
מי איכא מידי דלישראל לא אסר ולעובד כוכבים
אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה
אמר אביי זה קלונו מרובה וזה קלונן מרובה ואמרה
תורה השחת שרוף וכלה בעלי חיים קאמרינן
דחם רחמנא עליהו רבא אמר אמרה תורה השחת
שרוף וכלה בעלי חיים קאמרינן דחם רחמנא
עליהו ת"ש ש"ד"א שלא תהא בהמה עוברת
בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי
לאו מרסיפא

הבא על בהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב דרש רב נחמן
בר רב חסדא באשה שני משכבות ובהמה
משכב אחד מתקיף לה רב פפא אדרבה
אשה דאורחה היא אמושכב מייחייב אמידעס
אחרינא לא מחייב בהמה דלאו אורחה היא
לחייב עליה על כל נקב ונקב תניא^(ב) (דלא
כתרויהו) וזכר בן תשע שנים ויום אחד הבא
על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב א"ל רבינא
לרבא^(ג) המערה בזכור מהו המערה בזכור
ימשכבי אשה כתיב ביה אלא המערה
בבהמה מהו א"ל אם אינו ענין להערה
דכתיבא גבי² אחות אביו ואחות אמו דלא
צריכא דהא איתקש להערה נדה יתניוהו
ענין להערה דבהמה מכדי בהמה מחייבי
מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להערה
ידדה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי
מיתות בית דין ולויגמור חייבי מיתות בית דין
מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא
לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא
דררשא בעא מיניה רב אחדובי בר אמי
מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה
^(א) קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי
לא משכחת לה כי משכחת לה במשמש
מת למאן דאמר^(ב) משמש מת בעריות פטור
הכא פטור ולמאן דאמר חייב הכא מחייב
תרתיה מחייב אשוכב ומחייב אנשכב בען
מיניה מרב ששת יעובד כוכבים הבא על
הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והכא תקלה איכא
קלון ליכא או דילמא תקלה
אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתה מה אילנות
מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא
לאדם תקלה על ידן המתעה את חבירו מדרכי
חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה
עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו תיתסר ומקטלא
מי איכא מידי דלישראל לא אסר ולעובד כוכבים
אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה
אמר אביי זה קלונו מרובה וזה קלונן מרובה ואמרה
תורה השחת שרוף וכלה בעלי חיים קאמרינן
דחם רחמנא עליהו רבא אמר אמרה תורה השחת
שרוף וכלה בעלי חיים קאמרינן דחם רחמנא
עליהו ת"ש ש"ד"א שלא תהא בהמה עוברת
בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי
לאו מרסיפא

(א) רש"י מ"ג, (ב) ימות
נד: (ג) קידושין ט: י
(ד) ומ"ג ש"ד שם שרי
פירש קנסתן גנבת דעתו
ודלמתי מנא גנב או
קיושטוס והענין הארין
עוד סוף דבריו כלס
שמרלה את תפירו דבר
מטות וכו' ע"ש ח"ל רב
אלפס ז"צ פ"ה דף קלח.
קנסתן לזמן הפסדה א"ת
זי מעי להקלא: (ד) ימות
נה: שבויתו י.י. (ה) (לשיל
(ג.ל.) (ו) ויקרא י.י. (ז)
(ח) ויקרא י.י. (ט) ויקרא
י.י. (י) גמלא: דעות,
(כ) ויקרא י.י. (ל) שם כן,
(ט) גמלא: לטופס,
(ט) כ"ס: ד' לעבודת,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מתקיף וכו'
שלא כדרכה דאין אורחה
לא דלון: (ב) ד"ה מי
איכא מרי:

רבינו חננאל

יום א': והבא על
הבהמה בין כדרכה בין
שלא כדרכה והאשה
המביאה בהמה עליה
בין כדרכה בין שלא
כדרכה חייב. אמר רבא
המערה בזכור חייב מאי
טעמא משכבי אשה
כתב. המערה בבהמה נמי
חייב. אחת אביו ואחות
אמו דלא צריכא דהא
איתקש להערה נדה
תניו להערה דבהמה
ואסיק דהאי קרא יתו,
אחות אביו ואחות אבין
לא תגלה כי את שוריה
הערה עונם ישאו כוליהו
קרא לדרשא הוה דאמא
ומפורש ביבותת פ' הבא
על יבמתו בתחלתו: בעי
רב אחריבי המערה בעצמו
מהו ואמר רבא
מערה בעצמו בקישוי
לא משכחת לה לזכור
בקישוי גיד לא משכחת
לה כי משכחת לה
במשמש מת פ"י גיד
בלא קישוי קנאא מת
ומאן דאמר משמש מת
בעריות חייב חייב כו'
הוה מפורש בשיבותת פרק
ידעות הטומאה באחיות
במרא זו היא מצות
עשה שבמקדש דחינן
אזו היא מצות עשה
שבגדה שחיבין עליו
היה משמש עם הטוהרה
ואמרה לו נטמיתי פירש
מיד חייב שיעיאתו הניה
לו כביאתו. הכי עבד
דבר הוה גונא ממיה
אמר רבא נתיב צבירי בקרקע
עד שימות. פי' שימות

מדרסיפא

עובד כוכבים תקלה איכא דזני נח הוהירו על העריות לקמן צפראין (דף טו). קלון ליכא.
חס רחמנא: אילנות. של אשירה כתיב זהו (דברים יג) תשרפון זאש אמרה תורה וכו' אלמא תקלה אע"פ שאין קלון דהא אשירה לעובד
כוכבים אינה קלון אלא תקלה שאף הם הוהירו על עבודת כוכבים: אלא מעשה. דמשום תקלה לחודה נסקלת: עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו.
דאיכא תקלה שהוא נהרג על ידה תתסר הבהמה לישראל ונקטלה לבהמה: (א) איכא מידי דלישראל לא מיתסר. בהמתו בהשתחוהו
דקימין לן (תמורה דף כט). בעלי חיים אין נאסרין מפני עבודת כוכבים דמדליתטריק קרא למיטר נעצד לקרצן גזזה מכלל דלהדיטו שרי:
לישראל נמי חסר דהוה ארביעה. דאסרין להו ומקטלהו וכו' אילטרין למיטר נעצד לגזזה כגון נעצד על פי ע' אחד או ע"פ הבעלים
דבגרי לא מקטיל ואיחי נמי לא מקטלה דהא רובע ונרבע אסר להו קרא לגזזה וקשיא לן למה לי קרא ממשקיה ישראל כתיב [ויחזקאל יח] מן העומר לישראל
ואוקוס נרבע על פי אחד או על פי הבעלים דגברא לא מקטיל ואיחי נמי לא מקטלה צפרא ששי דתמורה (סס): אמר אביי זה קלונן מרובה.
שיש כאן קלון שעבר על מצות קונו וקלון שגיינה עצמו כדבר מגונה: וזה קלונן. לעובד כוכבים מועט. וסבירא ליה לאזיי תקלה וקלון זעינן
דלית ליה דרז ששת אי נמי סבירא ליה כותיה דמתוך שקלונו מרובה איכא קלון ואפילו מעובד כוכבים ומיהו מאילנות לא גמר לה:
בזעינן חיים קא אמרינן. דלא מתסרי במלתא זוטרתא: דהא חס רחמנא. שהלכך להם ז"ר של עשרים ושלושה והעדלת עדים: רבא
אמר. להכי לא ילפינן נעצד מנרבע משום דלא נהנית הבהמה מעבירה וגבי עובד כוכבים הבא על הבהמה כרז ששת סבירא ליה דהא
איתנהיא מעבירה: הא שמע. דתקלה בלא קלון מקטיל מדקתני בזמנינו תרי צבי והוא רישא משנה ימירא דקתני סיפא דבר אחר וכו' ומתוך
סיפא משמע דתרווייהו איכא דקתני ויאמרו זו היא היינו קלון ושנסקל היינו תקלת עבירה ומדמנא לרישא שמע מינה תקלה גרידתא דוקא נקט
בלא קלון כגון עובד כוכבים דהא ליכא למימר תנא רישא תקלה וסיפא קלון למימרא דתרווייהו זעינן דהא מדסיפא שמע מינה: